

NR 98/2014

**PREFERENCJE PARTYJNE
W LIPCU**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W lipcowym sondażu¹ – pierwszym realizowanym po ujawnieniu przez tygodnik „Wprost” nagrań restauracyjnych rozmów polityków i innych osób publicznych – zamiar głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu deklaruje tylko nieco ponad połowa dorosłych Polaków (51%, o 1 punkt procentowy mniej niż przed miesiącem). Jest to (obok majowego) najgorszy wynik od stycznia 2010 roku. Jeszcze niższy poziom zainteresowania uczestnictwem w wyborach parlamentarnych notowaliśmy w drugiej połowie 2009 roku. Obecnie co trzeci badany (33%, od czerwca wzrost o 1 punkt) twierdzi, że na pewno nie wzięłyby udziału w hipotetycznych wyborach. Ostatnio tyle samo osób deklarowało absencję wyborczą w grudniu 2009 roku².

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2013							2014						
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w procentach													
Na pewno wzięł(ę)łabym w nich udział	54	59	52	54	57	54	54	58	54	57	52	51	52	51
Nie wiem, czy wzięł(ę)łabym w nich udział	19	15	19	18	15	18	16	18	18	18	18	18	16	16
Na pewno nie wzięł(ę)łabym w nich udziału	27	26	28	28	28	28	30	24	28	25	30	31	32	33

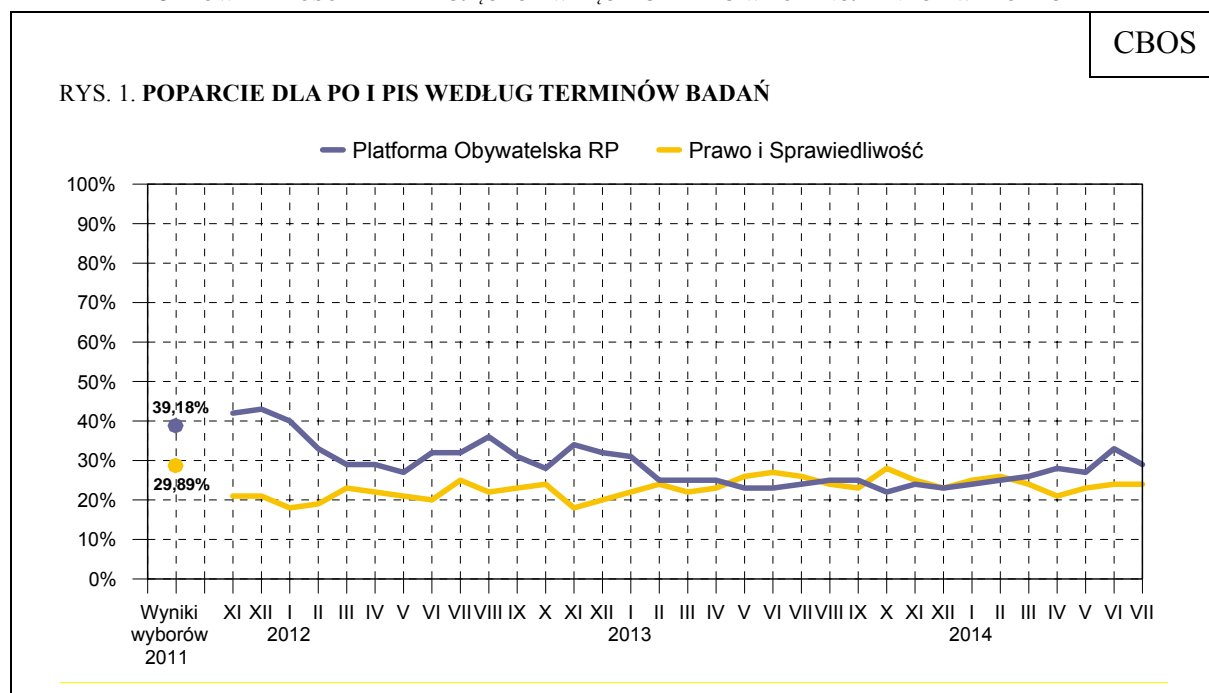
Preferencje partyjne respondentów zamierzających wziąć udział w ewentualnych wyborach parlamentarnych zmieniły się w ciągu ostatniego miesiąca w niewielkim stopniu. Największe zmiany dotyczą Platformy Obywatelskiej oraz Sojuszu Lewicy Demokratycznej.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (290) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 lipca 2014 roku na liczącej 943 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w grudniu”, grudzień 2009 (oprac. K. Pankowski).

Tak jak w czerwcu, Platforma zdobyłaby najwięcej głosów, jednak obecnie głosowałoby na nią 29% zadeklarowanych uczestników hipotetycznych wyborów, czyli o 3 punkty mniej niż przed miesiącem. Drugie miejsce zajęłoby Prawo i Sprawiedliwość (z takim samym poparciem jak w czerwcu br. – 24% głosujących). Wobec niewielkiego spadku notowań PO zmniejszył się jednak dystans między obiema konkurującymi partiami.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH WZIĘCIE UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

Podobnie jak w poprzednich miesiącach, pozostałe partie cieszą się zdecydowanie mniejszym poparciem niż dwaj liderzy rankingu. Na trzecie miejsce ponownie wrócił Sojusz Lewicy Demokratycznej, którego notowania poprawiły się w stosunku do czerwca (z 5% do 8%). Takie samo poparcie jak przed miesiącem ma Polskie Stronnictwo Ludowe (6%). Nieznacznie lepsze są notowania Nowej Prawicy Janusza Korwin-Mikkego (6%, wzrost o 1 punkt), która osiągnęła tym samym najlepszy wynik w historii tego rankingu.

Gdyby wybory do parlamentu odbywały się w pierwszej połowie lipca, poza Sejmem znalazłyby się: Polska Razem Jarosława Gowina (2%, wzrost o 1 punkt), Twój Ruch (2%, wzrost o 1 punkt), Polska Partia Pracy – Sierpień '80 (1%) oraz Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry (1%, spadek o 2 punkty).

Badani deklarujący zamiar głosowania na partię spoza przedstawionej im listy (2%) na ogół mówią o chęci oddania głosu na ugrupowanie, którego jeszcze nie ma lub oddaniu głosu nieważnego.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*																				
	2012		2013												2014						
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	w procentach																				
Platforma Obywatelska RP	34	32	31	25	25	25	23	23	24	25	25	22	24	23	24	25	26	28	27	32	29
Prawo i Sprawiedliwość	18	20	22	24	22	23	26	27	26	24	23	28	25	23	25	26	24	21	23	24	24
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	8	8	7	10	8	9	9	7	9	10	8	10	10	8	8	7	7	9	5	8
Polskie Stronnictwo Ludowe	7	8	6	8	6	6	6	6	5	5	6	5	7	6	5	4	4	5	4	6	6
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	2	4	1	2	3	4	3	5	5	5	6
Polska Razem Jarosława Gowina/ Polska Jest Najważniejsza	1**	1**	1**	2**	1**	1**	1**	1**	1**	1**	0**	0**	1**	1**	3	2	2	3	2	1	2
Twój Ruch/Ruch Palikota	4	5	4	5	6	2	4	3	3	2	5	4	3	3	3	3	3	1	3	1	2
Polska Partia Pracy – Sierpień '80	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro	3	1	3	3	1	3	2	2	1	2	0	2	1	2	2	2	2	1	1	3	1
Prawica Rzeczypospolitej	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Inne	1	2	1	1	2	3	1	3	3	3	1	3	2	2	1	2	2	2	2	3	2
Trudno powiedzieć	21	20	22	23	23	24	25	23	27	26	26	21	26	26	25	24	27	27	24	20	20
N=	555	624	702	632	592	647	583	535	585	473	494	595	529	482	601	548	611	524	523	527	474

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

** Wyniki poparcia dla PJN

Nadal na stosunkowo wysokim poziomie (20%) – mimo odnotowanego w czerwcu spadku – utrzymuje się odsetek ankietowanych, którzy choć deklarują, że na pewno wezmą udział w hipotetycznych wyborach parlamentarnych, nie potrafią jeszcze jednoznacznie określić swoich preferencji partyjnych. W lipcu zapytaliśmy te osoby, którą partię przede wszystkim brałyby pod uwagę, gdyby już teraz musiały zdecydować, na kogo oddać swój głos. Ponad połowa z tej grupy (57%) nadal nie potrafiła określić swoich preferencji, natomiast wśród pozostałych najbardziej popularne są PO i PiS; pozostałe ugrupowania mają bardzo małe poparcie. Widać zatem, iż podjęcie decyzji przy urnie wyborczej przez obecnie niezdecydowanych co do tego, jakie ugrupowanie poprzeć, nie zmieniłoby znacząco partyjnego rankingu.

ODPOWIEDZI ANKIETOWANYCH, KTÓRZY MIMO DEKLARACJI, ŻE NA PEWNO WEZMĄ UDZIAŁ
W HIPOTETYCZNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH, NIE POTRAFIĄ JESZCZE JEDNOZNACZNIE
OKREŚLIĆ SWOICH PREFERENCJI PARTYJNYCH (N=93)

		CBOS
Gdyby musiał(a) się Pan(i) zdecydować już teraz, to którą partię przede wszystkim brał(a)by Pan(i) pod uwagę?		
Platforma Obywatelska RP (PO RP)		15%
Prawo i Sprawiedliwość (PiS)		13%
Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)		3%
Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)		3%
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke		2%
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro		2%
Polska Razem Jarosława Gowina		1%
Twój Ruch		1%
Trudno powiedzieć		57%
Odmowa odpowiedzi		2%

Lipcowe deklaracje Polaków dotyczące partycypacji w wyborach parlamentarnych wskazują na pogłębienie się niechęci do uczestniczenia w procedurach demokratycznych i poczucia alienacji politycznej. Odsetek osób niezainteresowanych udziałem w ewentualnych

wyborach rośnie systematycznie od kwietnia bieżącego roku i obecnie osiągnął poziom notowany ostatnio w końcu 2009 roku.

W lipcu największy spadek poparcia odnotowała Platforma Obywatelska, a największy wzrost – Sojusz Lewicy Demokratycznej. Wynik najlepszy z dotychczasowych uzyskała Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego.

Zarówno pogłębienie się niechęci do udziału w wyborach, jak i spadek poparcia dla głównej partii rządzącej najprawdopodobniej należy wiązać z ujawnieniem przez „Wprost” nagrań, których bohaterami są m.in. politycy PO.

Opracowała
Barbara BADORA

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)bym w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		51	16	33	942
Płeć	Mężczyźni	54	14	32	455
	Kobiety	48	18	34	487
Wiek	18–24 lata	54	14	32	106
	25–34	48	18	34	187
	35–44	42	23	35	164
	45–54	52	15	32	146
	55–64	54	12	33	166
	65 lat i więcej	58	13	29	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	18	31	374
	Miasto do 19 999	52	16	33	147
	20 000 – 99 999	50	16	34	174
	100 000 – 499 999	52	14	35	155
	500 000 i więcej mieszk.	53	13	34	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	48	14	38	198
	Zasadnicze zawodowe	37	21	42	229
	Średnie	52	17	32	291
	Wyższe	68	13	19	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	74	8	18	105
	Średni personel, technicy	48	23	29	30
	Pracownicy adm.-biurowi	54	24	23	58
	Pracownicy usług	35	17	48	45
	Robotnicy wykwalifikowani	35	16	49	101
	Robotnicy niewykwalifik.	33	26	41	46
	Rolnicy	63	25	12	52
	Pracujący na własny rach.	66	18	16	41
	Bezrobotni	28	16	56	52
	Emeryci	56	13	31	211
	Renciści	57	9	34	61
	Uczniowie i studenci	57	11	32	73
	Gospodynie domowe i inni	34	26	39	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	14	26	110
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	51	22	27	78
	sekt. pryw. poza rolnict.	46	17	37	236
	prywatnym gosp. rolnym	65	23	12	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	21	51	86
	501–750	41	21	39	101
	751–1000	45	18	37	116
	1001–1500	58	14	28	165
	Powyżej 1500 zł	69	8	23	202
Ocena własnych war. mater.	Złe	46	14	39	86
	Średnie	44	19	37	389
	Dobre	58	14	28	467
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	17	31	56
	Raz w tygodniu	56	13	30	435
	1–2 razy w miesiącu	47	24	28	140
	Kilka razy w roku	46	18	36	201
	W ogóle nie uczestniczy	45	13	42	110
Poglądy polityczne	Lewica	61	13	26	137
	Centrum	46	17	37	330
	Prawica	72	13	15	238
	Trudno powiedzieć	32	20	48	236

Tabela 2

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					
		Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy – Sierpień '80 (PPP)	Polska Razem Jarosława Gowina	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedli- wość (PiS)
		%	%	%	%	%	%
Ogółem		6	29	1	2	6	24
Płeć	Mężczyźni	9	26	1	2	6	24
	Kobiety	3	31	1	3	5	24
Wiek	18–24 lata	21	21		4	6	13
	25–34	8	25	2	3	10	24
	35–44	7	35		3	1	18
	45–54	2	26	2	2	9	26
	55–64		35	2	2	4	25
	65 lat i więcej	1	28		1	4	33
Miejsce zamieszkania	Wieś	5	21	2	1	12	24
	Miasto do 19 999	4	28		2	3	27
	20 000 – 99 999	6	36	2		2	24
	100 000 – 499 999	7	38		3	2	22
	500 000 i więcej mieszk.	8	30		12		26
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	9	19	4		6	28
	Zasadnicze zawodowe	3	19		2	7	35
	Średnie	5	30		2	7	23
	Wyższe	6	39	1	4	4	17
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9	40	2	3	5	11
	Średni personel, technicy		33		14		37
	Pracownicy adm.-biurowi		30		4	10	17
	Pracownicy usług	25	13				24
	Robotnicy wykwalifikowani	7	13			5	28
	Robotnicy niewykwalifik.	5	26		6	5	40
	Rolnicy		8			33	24
	Pracujący na własny rach.	6	37		4	3	26
	Bezrobotni	16	27		4		22
	Emeryci		31		1	2	35
	Renciści	3	34	11		5	29
	Uczniowie i studenci	18	28		6	6	10
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	5	26				19
	inst. państw., publicznej		33		2	8	21
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	31		8	3	22
	sekt. pryw. poza rolnict.	10	29	2	2	3	21
	prywatnym gosp. rolnym		7			33	27
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	14		2	5	43
	501–750	7	22	5		14	35
	751–1000	4	23			16	19
	1001–1500	2	34		1	1	30
	Powyżej 1500 zł	6	36		4	4	17
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	22		2	2	30
	Średnie	7	25	2	2	5	26
	Dobre	4	32	1	3	7	22
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	4	20		4	2	50
	Raz w tygodniu	3	25	2	3	8	31
	1–2 razy w miesiącu	5	33		3	8	13
	Kilka razy w roku	8	32	2	1	1	16
	W ogóle nie uczestniczy	17	40			3	6
Poglądy polityczne	Lewica	4	25	4	1	7	4
	Centrum	3	40		1	9	14
	Prawica	10	27	1	4	3	42
	Trudno powiedzieć	2	14		1	4	27

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					Liczba osób
		Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro	Twój Ruch	Inna partia	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		8	1	2	2	20	474
Płeć	Mężczyźni	7	1	3	1	20	242
	Kobiety	9	1	1	2	20	232
Wiek	18–24 lata	7	2	2	5	19	56
	25–34	7		5	2	12	88
	35–44	4	1		2	28	69
	45–54	8	1	2	2	19	74
	55–64	10			1	21	89
	65 lat i więcej	9	2	2		20	97
Miejsce zamieszkania	Wieś	5	2	2	1	26	184
	Miasto do 19 999	11		1	1	22	76
	20 000 – 99 999	9			4	16	87
	100 000 – 499 999	9	1	4	1	13	79
	500 000 i więcej mieszk.	7	2	3	2	10	49
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	7	1	1		26	93
	Zasadnicze zawodowe	6		3		25	82
	Średnie	8	2	2	4	16	148
	Wyższe	9	1	1	2	17	151
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wykształc.	5	1	3	4	17	78
	Średni personel, technicy	5				11	14
	Pracownicy adm.-biurowi	3			4	32	30
	Pracownicy usług	25			5	8	16
	Robotnicy wykwalifikowani	2		9		34	35
	Robotnicy niewykwalifik.	8				11	15
	Rolnicy	5	3		4	23	32
	Pracujący na własny rach.	11				13	25
	Bezrobotni	5			3	23	15
	Emeryci	10	1	2		19	117
	Renciści	9				9	34
	Uczniowie i studenci	6	3		4	19	40
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	15		5		31	23
	inst. państw., publicznej	9	1		4	21	64
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	7		3		16	39
	sekt. prywat. poza rolnict.	5		4	2	21	107
	prywatnym gosp. rolnym	4	3		4	22	35
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3			2	19	24
	501–750	7				10	40
	751–1000	6	2		2	26	52
	1001–1500	9	1	4	2	16	94
	Powyżej 1500 zł	10	1	2	1	18	140
Ocena własnych war. mater.	Złe	13		3	3	16	40
	Średnie	5	1		2	25	168
	Dobre	9	1	3	1	17	266
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		3			16	29
	Raz w tygodniu	5	2	0	0	22	239
	1–2 razy w miesiącu	7		2	3	25	65
	Kilka razy w roku	16		4	3	17	92
	W ogóle nie uczestniczy	12		7	6	10	50
Poglądy polityczne	Lewica	28		2	4	19	84
	Centrum	6	1	2	2	21	152
	Prawica	1	2	1	0	9	169
	Trudno powiedzieć	4		3	2	42	70